

FRØSLEV-MOLLERUP SPAREKASSE
ÅRSRAPPORT
2017

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Selskabsoplysninger.....	3
Ledelsesberetning.....	5
Ledelsespåtegning.....	11
Den uafhængige revisors revisionspåtegning.....	12
Resultat- og totalindkomstopgørelse.....	17
Balance.....	18
Egenkapitalopgørelse.....	19
Noter kapitalkrav, kernekapital, kapitalgrundlag og solvens.....	20
Noter anvendt regnskabspraksis.....	21
Noter væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder.....	26
Noter til resultatopgørelsen og balancen.....	27
Noter øvrige oplysninger.....	33
Noter hoved- og nøgletal.....	40
Noter kommende regnskabsregler.....	41
Repræsentantskab og filialoplysninger.....	43

SELSKABSOPLYSNINGER

Forretningsadresse Frøslev-Møllerup Sparekasse
Vestergade 7
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 74 44 00 – fax 96 69 11 70

Cvr. 24 26 04 53

www.fmspks.dk
post@fmspks.dk

Bestyrelse

Valg 2018 Direktør Hans Bak, Fruevænget 18, Nykøbing Mors - formand
Hr. Povl Furbo, Marktoften 6, Fredsø - revisionsudvalgsformand

Valg 2019 Lagerchef Ejvind Overgaard, Idrætsvej 5, Øster Assels
Greenkeeper Ole Kr. Mikkelsen, Elsøvej 166, Frøslev

Valg 2020 Revisorassistent Lene Kjær Søndergaard, Kr. Koldsvej 17, Mellem Jølby
Gårdejer Hans Chr. Krog, Vestmorsvej 24, Frøslev

Valg 2021 Indkøber Poul B. Petersen, Rolstrupparken 34, Nykøbing Mors
Klovbeskærer Henrik Bruun, Stenhøjvej 11, Tøving - næstformand

Revisionsudvalg Bestyrelsen har nedsat et revisionsudvalg, som består af den samlede bestyrelse.

Som formand og uafhængigt medlem af revisionsudvalget, med særlige kvalifikationer indenfor regnskabsvæsen og revision, har bestyrelsen udpeget tidligere regnskabschef Povl Furbo.

Povl Furbo har, foruden en relevant uddannelsesmæssig baggrund, opnået erfaring med revision af pengeinstitutter fra sit tidligere virke som regnskabschef i Morsø Bank.

Direktion Frank Bertelsen, Harrehøjvej 61, Lødderup

SELSKABSOPLYSNINGER

Personale

René Friis Rasmussen
Anni Gehlert
Janni Kristensen
Anne Mette Andreasen
Svend Erik Bjørndal
Lars Rolighed Andersen
Pernille Paaske Korsgaard
Susanne Krog Christensen
Tina S. Andersen
Laura Søndergaard
Chris Hansen
Johnny B. Knudsen
Maria Nederby
Mogens Dahl Nielsen
Inge Eriksen
Dorthe Højgaard
Mette Egeberg
Ellen Rasmussen
Flemming Bro
Lisbeth Kalhave

Revision

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Reservevej 81
7800 Skive

LEDELSESBERETNING

Hovedaktivitet

Sparekassens hovedaktivitet er at udbyde finansielle produkter til private kunder og erhvervs-kunder. Kunderne er primært baseret i sparekassens lokalområde.

Usædvanlige forhold

Der har i 2017 ikke været usædvanlige forhold, der har påvirket indregning og måling af resultat og balanceposter mv.

Udviklingen i aktiviteter og økonomiske forhold

Resultatopgørelse/generelt

Vi glæder os over et rekordstort og dermed også et meget tilfredsstillende resultat i 2017. Resultatet før skat og udlodning er på 10.051 tkr., mod et sammenligneligt resultat for 2016 på 3.142 tkr.

2017 var endnu et år med stor kundetilgang og et højt aktivitetsniveau. Sparekassen har i 2017 haft en nettotilgang på ca. 350 nye kunder. Sparekassens primære indtjening har i 2017 overgået forventningerne og været på et rekord højt niveau ca. 11,3 mio. kr., som beregnes før af- og nedskrivninger og før kursreguleringer.

Dette resultat på trods af at vi samtidig, som forventet, må konstatere at forrentningen af vores overskudslikviditet lader meget tilbage at ønske. Et niveau omkring 0 % bidrager ikke til indtjeningen. Henset hertil er indtjeningen i 2017 særdeles tilfredsstillende.

Udgifterne til personale og administration udviser en stigning på ca. 5,9 % svarende til 1.311 tkr. Af beløbet kan 460 tkr. henføres til øget lønudgift samt stigende lønsumsafgift (112 tkr.) og 775 tkr. er øgede udgifter på EDB, hvoraf en væsentlig del skyldes stigende udgifter til sparekassens edb-central og betaling til MobilePay. Med alle de nye tiltag på lovgivning indenfor den finansielle sektor, er der til stadighed store udfordringer for edb-centralerne med at optimere, så gældende lovgivning altid bliver overholdt. Der stilles større og større krav til pengeinstitutterne på alle parametre og det er derfor yderst vigtigt, at vi bestræber os på at have de nyeste IT-løsninger og samtidig dygtige og kompetente medarbejdere.

Også sparekassens udlån har udvist gode takter og slutter ved udgangen af året i rekord store 340 mio. kr. hvilket er en stigning på 14 mio. kr., svarende til 4,4 %.

Indlån har igen i 2017 udvist en stigende tendens. Stigningen udgør 44 mio. kr.

Ansporet af det generelt lave renteniveau benytter flere og flere af vore kunder sig af muligheden for at investere i værdipapirer, men på trods heraf oplever vi at flere af vore kunder samtidig vælger at have større og større beløb stående kontant på en indlåns konto.

Investeringsområdet er et område som sparekassen afsætter store ressourcer til, således at vi også her kan rådgive vore kunder på et højt fagligt niveau. Der er trådt nye regler i kraft på investeringsområdet, MiFID II, hvilket indebærer strengere og større krav til gennemsigtighed og investorbekyttelse.

Ydermere er der strammet op på reglerne for provisionsbetalinger, samt nye regler om produktudvikling. Vi kan kun anbefale at man kontakter os for rådgivning.

Sparekassens solvenoverdækning er ca. 13,2 %. Når der tages højde for kapitalbevaringsbuffer opgøres den til 11,9 %, hvilket er meget tilfredsstillende.

Sparekassens ledelse anser årets resultat som meget tilfredsstillende.

Efter et flot resultat, glæder vi os over, at vi igen i år kan indstille til, at garanters indbetalte kapital kan forrentes med 3,75 %.

LEDELSESBERETNING

I.f.m. halvåret forventede sparekassen et årsresultat før kursreguleringer, afskrivninger, nedskrivninger og sektorløsninger i størrelsesordenen 9,0 – 10,0 mio. kr. Denne forventning er til fulde blevet indfriet med et primært resultat på ca. 11,3 mio. Nettorente- og gebyrindtægter er steget til 34.480 tkr. mod 32.430 tkr. i 2016. Stigningen udgør ca. 6,3 %.

Kursreguleringen på sparekassens aktie- og obligationsbeholdning samt valuta andrager -249 tkr., fordelt med et kurstab på obligationer på -557 tkr., en kursgevinst på aktier med 206 tkr., samt en kursregulering på valuta på 102 tkr. Kursreguleringen i 2016 androg 1.349 tkr.

Årets nedskrivninger på udlån, kreditinstitutter og andre tilgodehavender er på -574 tkr. mod -8.337 tkr. i 2016. Nedskrivningerne er positivt påvirkede af de gode konjunkturer, og er på et meget lavt niveau.

Balance

Den samlede balance udgør 764.739 tkr. ultimo 2017, mod 717.947 tkr. ultimo 2016, svarende til en stigning på ca. 47 mio.

Sparekassens udlån er steget fra 325.153 tkr. ultimo 2016 til 339.501 tkr. ultimo 2017.

Indlån er steget med ca. 44 mio. til 653.199 tkr. ultimo 2017.

Indlånsoverskuddet udgør ca. 314 mio. kr.

Ultimo 2017 er sparekassens samlede egenkapital på 97.503 tkr.

Kapitalforhold og solvens

Kapitalgrundlaget efter fradrag er opgjort til 99.007 tkr., mod 89.251 tkr. ultimo 2016. De risikovægtede poster er ultimo 2017 opgjort til 418.165 tkr.

Sparekassens kapitalprocent udgør 23,7 % ultimo 2017, mod 23,0 % ultimo 2016.

Kernekapitalprocenten kan opgøres til 21,4 %. Solvensbehovet kan opgøres til 10,5 %. Den solvensmæssige overdækning kan opgøres til 13,2 % point, svarende til ca. 55 mio. kr. før fradrag af kapitalbevaringsbuffer på 1,25 % og dermed en solvens overdækning på 11,9 %, svarende til ca. 50 mio. kr.

Sparekassen anvender standardmetoden for opgørelse af kreditrisici og basisindikatormetoden for opgørelse af de operationelle risici, ved opgørelse af de risikovægtede poster. Sparekassen har vurderet, at der ikke på nuværende tidspunkt er behov for at indføre mere avancerede modeller.

Betydningsfulde hændelser efter regnskabsårets afslutning

Pr. 1 januar 2018 er regnskabsstandarden IFRS 9 trådt i kraft. Den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab, erstattes med IFRS 9 af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab. For sparekassen har overgangen til den nye nedskrivningsmodel en forventet virkning på ca. 5 mio., svarende til ca. 1 % point af kapitalgrundlaget.

Frøslev-Møllerup Sparekasse har besluttet at anvende overgangsordningen, så effekten først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år.

Sparekassen vurderer, at virkningen af IFRS 9 på kapitalgrundlaget vil være uvæsentlig ved reglernes ikrafttrædelse 1. januar 2018, mens virkningen på kapitalgrundlaget fremadrettet vil være afdæmpet negativ i takt med, at overgangsordningen udfases.

For en nærmere beskrivelse af IFRS 9, henvises til afsnittet "Kommende regnskabsregler" på side 41.

LEDELSESBERETNING

Usikkerhed ved indregning og måling

Den væsentligste usikkerhed ved indregning og måling knytter sig til nedskrivninger på udlån og tilgodehavender.

Sparekassen arbejder løbende med forbedring af metoder og datagrundlag for indregning og måling af udlån og andre tilgodehavender, og vurderer, at usikkerheden er på et niveau, der er af uvæsentlig betydning for årsrapporten.

Forventet udvikling i 2018

Der forventes i 2018 et årsresultat af primær drift (resultat før kursreguleringer, afskrivninger og nedskrivninger) i størrelsesordenen 9,0 – 10,0 mio. kr. Forrentningen af sparekassens overskudslikviditet (eller mangel på samme) kan få indflydelse på sparekassens forretning også i 2018. Derudover vil det få indflydelse på resultatet med de nye MiFID II regler, især hvad angår indtjening fra samarbejdspartnere på investeringsområdet. I budgetlægning samt ovenstående forventning er der taget højde herfor.

Forventningerne til årets resultat før skat ligger i intervallet 4-8 mio. kr.

Det samlede forretningsomfang forventes at stige i størrelsesorden 5 %.

Landbrugets generelle situation kan naturligvis have væsentlig betydning for udviklingen i sparekassens tab og nedskrivninger. Vi følger i sagens natur situationen tæt og er i løbende dialog med vore landbrugskunder. Derudover kan den generelle samfundsøkonomiske udvikling naturligvis ligeledes have betydning for udviklingen i sparekassens tab og nedskrivninger.

I 2019 påbegynder en 5 års indfasning af nye krav til nedskrivningsegne passiver ”NEP-krav”. Frøslev-Møllerup Sparekasses NEP-tillæg er beregnet til 5,1 %.

Det fuldt indfasede NEP-krav opgøres dermed til 18,5 % pr. 1. januar 2023.

Videnressourcer

Sparekassens fremtidige udvikling er afhængig af, at sparekassen også fremover kan tiltrække den nødvendige kvalificerede arbejdskraft til varetagelse af sparekassens hovedaktivitet.

Forsknings- og udviklingsaktiviteter

Sparekassen har ingen væsentlige forsknings- og udviklingsaktiviteter igang.

Særlige risici

Sparekassen er eksponeret over for forskellige risici, hvoraf de væsentligste risici vedrører kreditrisici og markedsrisici.

Sparekassens risikostyring sker i overensstemmelse med de politikker, rammer og instrukser som er fastlagt af sparekassens bestyrelse, og formålet hermed er at minimere de tab, som kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Kreditrisici

Sparekassens kreditpolitik fastlægger overordnet rammerne for udlån og sikkerhedsstillelser, herunder risikostyring. Der er vedtaget politikker til spredning af risici, dels ved fastlæggelse af grænser for den samlede krediteksponering overfor brancher, og dels ved fastlæggelse af grænser for størrelse af krediteksponering overfor enkelte kunder, herunder summen af kunder der udgør mere end 10 % af sparekassens kapitalgrundlag.

LEDELSESBERETNING

Kreditrisici fortsat

Sparekassen følger løbende alle udlån over 800 tkr. på individuel basis og øvrige udlån ved opståede objektive indikationer for værdiforringelse, der kan give problemer med eksponeringen.

Generelt vurderes boniteten i sparekassens eksponeringer som tilfredsstillende. Eksponeringerne tilstræbes afdækket med sikkerheder. Disse sikkerheder vurderes ud fra Finanstilsynets vejledninger/retningslinjer, og i øvrigt ud fra en forsigtig tilgang.

Spredningen i udlån på såvel brancher som størrelser, er inden for bestyrelsens fastlagte grænser og anses som værende tilfredsstillende.

Der henvises i øvrigt til note 20 og 21.

Udlån hvorpå der ikke foreligger objektiv indikation for værdiforringelse, indgår i en porteføljemæssig vurdering af et eventuelt nedskrivningsbehov. Den gruppevise vurdering af nedskrivningsbehov foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, men tilpasset sparekassens særlige forhold.

Markedsrisici

Sparekassens markedsrisiko består af risici vedrørende renter, valuta, aktier og likviditet. Det er sparekassens grundholdning, at markedsrisiciene holdes på et relativt lavt niveau.

Rammerne for markedsræssige risici, samt risici, der opstår i forlængelse af ændringer i renter og kurser på værdipapirer, overvåges løbende, og der afrapporteres til bestyrelsen på hvert bestyrelsesmøde.

Sparekassens udlånsforretninger og mellemværender med andre pengeinstitutter er variabelt forrentede. Sparekassens indlånsforretninger er generelt variabelt forrentede.

Sparekassens valutarisiko vedrører væsentligst alene kontantbeholdning i udenlandsk valuta.

Sparekassen er medejer af forskellige sektoraktier, hvoraf de væsentligste er samarbejdspartnere indenfor realkreditformidling og fællesejet edb-central. Herudover har sparekassen en portefølje af børsnoterede primært danske aktier.

Sparekassens funding af udlånsporteføljen sker p.t. alene gennem sparekassens indlånsbevægelse.

Den daglige likviditet styres primært ved placering af midler i Nationalbanken og en beholdning af børsnoterede let sælgelige værdipapirer (obligationer). Sekundært placeres midler i andre pengeinstitutter.

Der henvises i øvrigt til note 20 og 22.

Operationel risiko

Det er sparekassens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

Kapitaldækningsregler / Basel II

Som led i Basel II reglerne skal sparekassen opfylde en række specificerede oplysningskrav om sparekassens risici. Samtlige oplysninger i henhold til oplysningskravene, de såkaldte Søjle III krav, fremgår af sparekassens hjemmeside www.fmspks.dk i en særskilt udarbejdet Risikoreport.

LEDELSESBERETNING

Likviditet

Sparekassen opgør og indberetter likviditet til Finanstilsynet efter den såkaldte Liquidity Coverage Ratio (LCR). Siden 1. oktober 2015 har sparekassen skullet opfylde reglerne herfor. Kravet indføres løbende indtil 2018, hvor det skal udgøre 100%. Ultimo 2017 udgør kravet 80% og det aktuelle tal for sparekassen pr. 31.12.2017 er 827,9%. Likviditet opgjort efter FIL §152 udgør 379,1%.

Ledelseshverv

Vi har i note 25 beskrevet direktionens og bestyrelsesmedlemmers ledelseshverv i andre erhvervsdrivende virksomheder

Redegørelse om det underrepræsenterede køn i Sparekassens bestyrelse

Mangfoldighed ses som en styrke, der kan bidrage positivt til sparekassens udvikling, risikostyring, robusthed, succes og vækst. Bestyrelsen ønsker via mangfoldighed at øge kvaliteten af arbejdet og samspillet i bestyrelsen, blandt andet gennem en forskelligartet tilgang til ledelsesmæssige opgaver.

Måltal for bestyrelsen

Ultimo 2017 bestod bestyrelsen af 8 medlemmer - 7 mænd og 1 kvinde. Det er bestyrelsens mål, at andelen af det underrepræsenterede køn på sigt udgør 25%. Det er vurderingen, at dette er et realistisk mål.

LEDELSESBERETNING

Tilsynsdiamanten

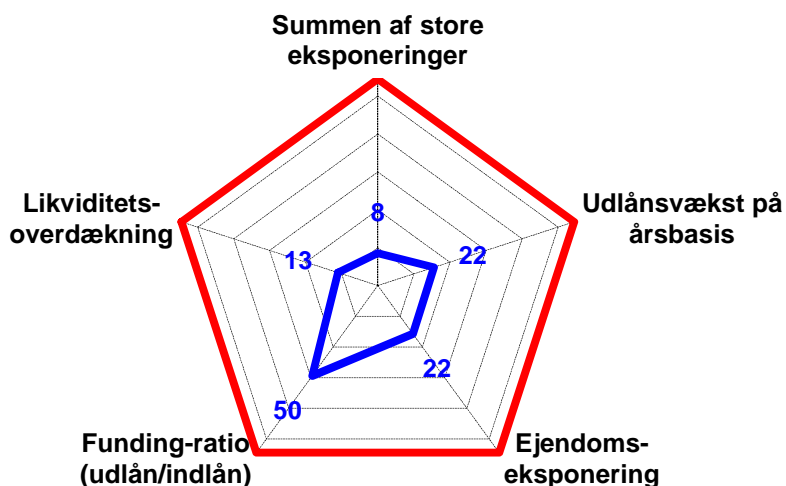
Finanstilsynet har lanceret den såkaldte tilsynsdiamant, der angiver fem pejlemærker for pengeinstitutvirksomhed med forhøjet risiko.

Sparekassens efterlevelse af Tilsynsdiamanten pr. 31. december 2017:

	Finanstilsynets grænseværdier	Sparekassens værdier
Summen af store eksponeringer	Maks. 125 % af kapitalgrundlaget	10 %
Udlånsvækst	Maks. 20 % om året	4 %
Ejendomseksponering	Maks. 25 % af de samlede udlån	6 %
Stabil funding (udlån i forhold til indlån)	Maks. 100 %	50 %
Likviditetsoverdækning	Min. 50 %	379 %

Sparekassen overholder alle fem pejlemærker.

Grafisk fremstilling af Frøslev-Møllerup Sparekasses placering i Tilsynsdiamanten:

LEDELSESPÅTEGNING

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for 1. januar - 31. december 2017 for Frøslev-Møllerup Sparekasse.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse

Nykøbing Mors, den 23. februar 2018

Frank Bertelsen
Direktør

Bestyrelse

Hans Bak

Henrik Bruun

Ejvind Overgaard

Ole Kr. Mikkelsen

Poul B.Petersen

Hans Chr. Krog

Lene Kjær Søndergaard

Povl Furbo

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Til repræsentantskabet i Frøslev-Møllerup Sparekasse

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

Frøslev-Møllerup Sparekasses regnskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 omfatter resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit *Revisors ansvar for revisionen af regnskabet*.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af sparekassen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med IESBA's Etiske regler.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for Frøslev-Møllerup Sparekasse den 8. marts 2011 for regnskabsåret 2011. Vi er genvalgt årligt ved repræsentantskabsmødebeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 7 år frem til og med regnskabsåret 2017.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2017. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Centralt forhold ved revisionen

Nedskrivning på udlån

Udlån måles til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger. Nedskrivninger på udlån er ledelsens bedste skøn over de tab,

Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen

Vi gennemgik og vurderede de af sparekassen tilrettelagte forretningsgange, herunder ledelsens involvering,

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

<i>Centralt forhold ved revisionen, fortsat</i>	<i>Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen, fortsat</i>
<p>som forventes at være på udlån pr. balancedagen på baggrund af indtrufne begivenheder.</p> <p>Nedskrivninger af sparekassens udlån foretages såvel individuelt som gruppevist. Der foretages nedskrivninger, hvis der konstateres objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) ud fra indtrufne begivenheder, og det har en indvirkning på størrelsen af de forventede betalinger. Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af brancheforeningen Lokale Pengeinstitutter, og hvor modelestimaterne er tilpasset kreditrisikoen for sparekassens egen udlånsportefølje.</p> <p>Som følge af de fortsatte betydelige økonomiske udfordringer i landbruget er en væsentlig del af sparekassens nedskrivninger relateret til landbrug. Landbrugets situation medfører en forøget usikkerhed om opgørelsen af nedskrivningsbehovet inden for udlån til landbrugssektoren. Nedskrivninger på udlån er et centralt fokusområde, fordi ledelsen udøver væsentlige skøn over, om der skal foretages nedskrivninger på udlån og størrelsen af nedskrivninger på udlån.</p> <p>Følgende områder er centrale ved opgørelsen af nedskrivninger på udlån:</p> <ul style="list-style-type: none">• Sparekassens forretningsgange for at sikre fuldstændigheden i registreringen af udlån med OIV, der indgår i beregningen af nedskrivninger.• Væsentlige forudsætninger og skøn anvendt af ledelsen i nedskrivningsberegningerne, herunder principper for vurdering af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme og landbrugsjord og principper for fastlæggelse af betalingsrækker, som indgår i nedskrivningsberegningerne.	<p>der er etableret for at sikre, at udlån med OIV identificeres rettidigt, og at nedskrivninger beregnes i overensstemmelse med regnskabsbestemmelserne.</p> <p>Vi vurderede og testede de af ledelsen anvendte principper ved måling af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme og landbrugsjord og de af ledelsen anvendte principper for fastlæggelse af betalingsrækker, der indgår i nedskrivningsberegninger på udlån med OIV.</p> <p>Vi foretog detailtest af en stikprøve af udlån med OIV, hvorpå sparekassen havde opgjort individuelle nedskrivninger, hvor vi testede nedskrivningsberegningen og anvendte data til underliggende dokumentation. Vi udfordrede ledelsens forudsætninger og skøn bl.a. ved sammenholdelse med eksterne data.</p> <p>Vi foretog endvidere detailtest af en stikprøve af udlån, der ikke var klassificeret som OIV og foretog vores egen vurdering af, om kreditklassifikationen var passende.</p> <p>Stikprøverne var risikobaseret og omfattede primært sparekassens største udlån, udlån med OIV, udlån med svaghedstegn og udlån indenfor segmenter med generelt forøgede risici herunder landbrugssegmentet.</p> <p>Vi gennemgik sparekassens opgørelse af gruppevise nedskrivninger, herunder ledelsens justeringer som følge af tidsmæssige eller modelmæssige begrænsninger. Vi udfordrede de ledelsesmæssige skøn ud fra vores kendskab til porteføljen, branchekendskab og de aktuelle konjunkturer.</p>

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

<i>Centralt forhold ved revisionen, fortsat</i>	<i>Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen, fortsat</i>
<ul style="list-style-type: none">• Ledelsesmæssige justeringer til gruppevis nedskrivninger som følge af tidsmæssige eller modelmæssige begrænsninger herunder effekten af markedsforhold på statusdagen, eksempelvis aktuelle prisforhold i landbruget. <p>Der henvises til årsregnskabets note 12 og 29, hvor forhold, der kan påvirke nedskrivninger på udlån er beskrevet.</p>	

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere sparekassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere sparekassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af sparekassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om sparekassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at sparekassen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet, fortsat

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Skive, den 23. februar 2018

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 3377 1231

Michael Laursen

statsautoriseret revisor

mne26804

RESULTAT- OG TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

	Note	2017 tkr.	2016 tkr.
Renteindtægter.....	4	26.361	26.377
Renteudgifter.....	5	1.381	3.365
NETTO RENTEINDTÆGTER		24.980	23.012
Udbytte af aktier mv.		160	384
Gebyrer og provisionsindtægter	6	9.598	9.303
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter		258	269
NETTO RENTE- OG GEBYRINDTÆGTER		34.480	32.430
Kursregulering	7	-249	1.349
Andre driftsindtægter		142	121
Udgifter til personale og administration	8	23.289	21.978
Af- og nedskrivninger på materielle aktiver		455	436
Andre driftsudgifter		4	7
Nedskrivning på udlån mv.	9	574	8.337
RESULTAT FØR SKAT		10.051	3.142
Skat	10	2.282	716
ÅRETS RESULTAT		7.769	2.426
TOTALINDKOMSTOPGØRELSE			
Årets resultat		7.769	2.426
ÅRETS TOTALINDKOMST		7.769	2.426
FORSLAG TIL RESULTATDISPONERING			
Renter garantkapital		1.550	1.103
Overført til egenkapital		6.219	1.323
		7.769	2.426

BALANCE

	Note	2017 tkr.	2016 tkr.
AKTIVER			
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker		98.226	55.784
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	11	6.180	2.351
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	12	339.501	325.153
Obligationer til dagsværdi	13	281.121	295.433
Aktier mv.	13	15.069	14.417
Grunde og bygninger i alt	14	8.141	8.353
Domicilejendomme		8.141	8.353
Øvrige materielle aktiver	15	1.007	448
Aktuelle skatteaktiver		515	1.089
Udsudte skatteaktiver	16	75	405
Andre aktiver		13.999	13.648
Periodeafgrænsningsposter		905	866
AKTIVER		764.739	717.947
PASSIVER			
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	17	13	7.857
Indlån og anden gæld	18	653.199	609.346
Andre passiver		4.136	4.174
GÆLD		657.348	621.377
Efterstillede kapitalindskud	19	9.888	9.851
EFTERSTILLEDE KAPITALINDSKUD I ALT		9.888	9.851
Garantkapital		43.654	39.778
Overført overskud		52.299	45.838
Renter garantkapital		1.550	1.103
EGENKAPITAL		97.503	86.719
PASSIVER		764.739	717.947

EGENKAPITALOPGØRELSE

	Garant- kapital	Overført resultat	Foreslået renter garant- kapital	I alt
	tkr.	tkr.	tkr.	tkr.
Egenkapital primo 2016	28.344	44.289	1.026	73.659
Kapitaltilførsel (netto)	11.434	0	0	11.434
Årets resultat	0	1.323	1.103	2.426
Udbetalte renter garantkapital	0	0	-1.026	-1.026
Skatteeffekt af udbetaling af rente til garantkapital	0	226	0	226
Egenkapital ultimo 2016	39.778	45.838	1.103	86.719
Kapitaltilførsel (netto)	3.876	0	0	3.876
Årets resultat	0	6.219	1.550	7.769
Udbetalte renter garantkapital	0	0	-1.103	-1.103
Skatteeffekt af udbetaling af rente til garantkapital	0	242	0	242
Egenkapital ultimo 2017	43.654	52.299	1.550	97.503

NOTER KAPITALKRAV, KERNEKAPITAL OG KAPITALGRUNDLAG

Note	2017 tkr.	2016 tkr.
1 Kapitalkrav	33.453	30.998
Det oplyste kapitalkrav udgør 8 % af den samlede risikoeksponering		
Kapitalbevaringsbufferkrav	5.227	2.422
Kapitalbevaringsbufferen udgør i 2017 1,25 % af den samlede risikoeksponering, mod 0,625 % i 2016.		
Samlet kapitalkrav	38.680	33.420
Egenkapital før fradrag	97.503	86.719
Nettoramme til indløsning af garantkapital	-1.637	-1.353
Regulering for garantrenter	-1.550	-1.103
Regulering for udskudt skat	0	-275
Forsigtig værdiansættelse	-296	-310
Øvrige fradrag	-4.511	-3.542
Egentlig kernekapital	89.509	80.136
Øvrige fradrag	0	0
Kernekapital	89.509	80.136
Efterstillede kapitalindskud	10.000	10.000
Øvrige fradrag	-501	-885
Kapitalgrundlag	99.008	89.251
Kreditrisiko	305.159	279.835
Markedsrisiko	51.378	51.665
Operationel risiko	61.628	55.975
Risikoeksponering	418.165	387.475
Nøgletal		
Egentlig kernekapitalprocent	21,4	20,7
Kernekapitalprocent	21,3	20,5
Kapitalprocent	23,7	23,0

Kapital- og kernekapitalprocenter er opgjort efter gældende lovgivning på opgørelsestidspunkterne.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Note

- 2 Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Anvendt regnskabspraksis er, udover det i note 3 beskrevne, beskrevet nedenfor.

INDREGNING OG MÅLING

Generelt om indregning og måling

Alle indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes, og alle omkostninger indregnes i takt med at de afholdes. Alle værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, herunder afskrivninger, nedskrivninger og tilbageførsel af beløb der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen. Dog indregnes visse poster i totalindkomstopgørelsen med tillæg eller fradrag af den skattemæssige effekt.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde sparekassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi dog måles materielle aktiver til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb.

Ved indregning og måling tages hensyn til begivenheder, der fremkommer mellem balancedagen og tidspunktet for aflæggelsen af årsrapporten, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Værdipapirer og andre finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen.

Fastlæggelse af dagsværdi

Dagsværdien er det beløb, som et aktiv kan omsættes til, eller en forpligtelse indfries til, ved en handel under normale omstændigheder mellem kvalificerede, villige og indbyrdes uafhængige parter.

Dagsværdien af finansielle instrumenter, som der findes et aktivt marked for, fastsættes til lukkekursen på balancedagen eller, hvis en sådan ikke foreligger, en anden offentligtgjort kurs, der må antages bedst at svare hertil.

For finansielle instrumenter, hvor der ikke findes et aktivt marked, fastlægges dagsværdien ved hjælp af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, der baserer sig på observerbare aktuelle markedsdata.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Resultatopgørelsen

Renter, gebyrer og provisioner

Renteindtægter, renteudgifter og gebyrer indregnes i resultatopgørelsen i den periode de vedrører. Visse gebyrer og provisioner, der er en del af den effektive rente af et finansielt instrument eller forpligtelse, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af renten på de finansielle instrumenter og forpligtelser under henholdsvis renteindtægter og renteudgifter.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn, pensioner, sociale udgifter og goder mv. til sparekassens personale, og indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Udgifter til administration omfatter bl.a. markedsføring, it, kontorhold, kontingenter og forsikringer, samt øvrige administrative og driftsmæssige udgifter.

Andre driftsindtægter og -udgifter

Andre driftsindtægter og andre driftsudgifter omfatter regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til sparekassens hovedaktivitet, herunder avance ved salg af grunde og bygninger samt øvrige materielle aktiver.

Balancen

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker der måles til dagsværdi omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindsud i centralbanker. Dagsværdien fastsættes sædvanligvis til nominel værdi.

Udlån og andre tilgodehavender

Udlån og andre tilgodehavender, der måles til dagsværdi, omfatter erhvervede udlån, der indgår i handelsbeholdningen. Dagsværdien fastsættes ud fra pristilsætning på et aktivt marked eller beregnet ved hjælp af almindeligt accepterede værdiansættelsesmetoder.

Alle øvrige udlån og andre tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi, med tillæg af transaktionsomkostninger og med fradrag af modtagne gebyrer mv.

Udlån og andre tilgodehavender testes løbende for nedskrivningsbehov ud fra fastsatte objektive indikatorer for værdiforringelse, alle udlån over 800 tkr. og lån der ikke kan indpasses i en gruppe, og dels gruppevis for grupper af udlån, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko.

For individuelle nedskrivninger anses objektiv indikation for værdiforringelse for indtruffet, f. eks. når låntager er i betydelig økonomisk vanskelighed, ved låntagers kontraktbrud, ved lempelse af låntagers lånevilkår som følge af økonomiske problemer, eller ved låntagers konkurs og rekonstruktion. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem regnskabsmæssig værdi før nedskrivning og den tilbagediskonterede nutidsværdi af forventede fremtidige tilbagebetalinger.

For udlån og tilgodehavender, der ikke er individuelt nedskrevet, foretages en gruppevis vurdering af, om der for gruppen er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse. Den gruppevise vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Udlån og andre tilgodehavender, fortsat

Ved opgørelse af gruppevise nedskrivninger anvendes en segmenteringsmodel uarbejdet af Lokale Pengeinstitutter.

Segmenteringsmodellen tager bl.a. udgangspunkt i tabsdata for hele pengeinstitutsektoren, og gennemsnitlige udviklinger i makroøkonomiske variable. Det vurderes løbende, om modelestimerne skal tilpasses kreditrisikoen og væsentlig makroøkonomiske variable for sparekassens egne udlån og tilgodehavender.

De gruppevise nedskrivninger beregnes som et estimat af den procentuelle ændring i kreditrisikoen for de enkelte lån i gruppen, beregnet som forskellen mellem tabsrisikoen på udstedelsestidspunktet og segmenteringsmodellens beregnede tabsrisiko ultimo regnskabsåret.

Såfremt uudnyttede tilsagte kreditter vurderes at have en kreditrisiko, indgår disse i ovennævnte test for nedskrivningsbehov. Nedskrivninger på uudnyttede tilsagte kreditter indregnes under hensatte forpligtelser.

Værdipapirer

Obligationer, aktier og andre kapitalandele måles som hovedregel til dagsværdi. Dagsværdien fastsættes for børsnoterede værdipapirer til lukkekursen på balancedagen.

For unoterede aktier i form af aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses omfordelingen for at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelingskursen, og aktierne indgår som observerbare priser.

For øvrige unoterede aktier i sektorejede - og øvrige selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part.

Måling af unoterede aktier er således behæftet med usikkerhed.

Grunde og bygninger

Grunde og bygninger måles ved første indregning til kostværdi. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Domicilejendomme omfatter ejendomme der anvendes i virksomhedens egen drift.

Domicilejendomme måles til omvurderet værdi med fradrag af afskrivninger. Afskrivningsgrundlaget er omvurderet værdi med fradrag af forventet restværdi og afskrivninger beregnes lineært over forventet brugstid, der andrager 50 år.

Omvurdering af domicilejendomme foretages med tilstrækkelig hyppighed, således at den regnskabsmæssige værdi ikke adskiller sig væsentlig fra dagsværdien på balancetidspunktet. Omvurderet værdi fastsættes ved hjælp af almindeligt accepterede værdiansættelsesmetoder som anført i regnskabsbekendtgørelsen.

Værdireguleringer som følge af ændringer i omvurderet værdi indregnes for opskrivninger via anden totalindkomst i egenkapitalen, og for nedskrivninger, der ikke kan indeholdes i tidligere års opskrivninger, over resultatopgørelsen.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Øvrige materielle anlægsaktiver

Driftsmateriel måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Restværdien revurderes årligt. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider og restværdi herefter:

	Brugstid	Restværdi
Driftsmateriel	3-5 år	0 % af kostpris

Øvrige materielle anlægsaktiver vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikation for værdiforringelse, og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste af nettosalgssum og nytteværdien.

Periodeafgrænsningsposter og andre aktiver

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte udgifter vedrørende efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Andre aktiver omfatter hovedsagligt tilgodehavende rente- og provisionsindtægter, der er indtjent inden balancedagen, men først afregnes i efterfølgende regnskabsår. Andre aktiver måles til dagsværdi.

Finansielle forpligtelser

Finansielle gældsforpligtelser, herunder andre passiver, indregnes ved gældspåtagelse til det modtagne provenu, dvs. hovedstolen med fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder indregnes finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris svarende til den kapitaliserede værdi ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Under periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver indgår modtagne betalinger, der er indtægter vedrørende efterfølgende år.

Hensatte forpligtelser

Medarbejderforpligtelser, garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes, når det på balancedagen er sandsynliggjort, at forpligtelsen vil medføre et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer, og at forpligtelsen beløbsmæssigt kan opgøres pålideligt.

Egenkapital

Rente af garantkapital

Rente af garantkapital indregnes som en gældforpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på repræsentantskabsmødet. Den foreslåede rente for regnskabsåret vises som en særskilt post under egenkapitalen.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud indregnes til kostpris svarende til modtaget provenu. Efterfølgende måles efterstillede kapitalindskud til amortiseret kostpris.

Skatter

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalte acontoskatter.

Udskudt skat indregnes efter den balanceorienterede gælds metode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver indregnes med det beløb, som forventes at blive udnyttet, eksempelvis ved udligning i skat af fremtidig indtjening, eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed.

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat, indregnes i resultat- og totalindkomstopgørelsen med den del, der kan henføres til poster i henholdsvis resultatopgørelsen og totalindkomstopgørelsen, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs.

Tilgodehavender, forpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs (lukkekurs). Forskellen mellem balancedagens henholdsvis betalingsdagens kurs og kursen på transaktionsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Ikke monetære poster omregnes for aktiver der måles til kostpris til transaktionsdagens valutakurs og for aktiver der måles til dagsværdi til balancedagens valutakurs (lukkekurs).

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er medtaget i henhold til bilag 7 til regnskabsbekendtgørelsen, og er defineret i vejledning til regnskabsindberetning for kreditinstitutter.

NOTER VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN, FORUDSÆTNINGER OG USIKKERHEDER

Note

- 3 Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske.

De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er følgende:

- Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender, hvor der er væsentlige skøn og dermed usikkerhed forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at ikke alle fremtidige betalinger modtages. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividendeudbetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn. Sparekassen anvender satser og metoder i overensstemmelse med Finanstilsynets retningslinier og vejledninger, blandt andet værdisættes landbrugsjord i niveau omkring 155 tkr. pr. hektar.
- Som også nævnt sidste år, skal det bemærkes at sparekassens landbrugseksponeringer følges tæt, idet de generelle forhold for landbruget stadig er vanskelige. Vi forventer at prisen på jord har stabiliseret sig på de nuværende niveauer. En eventuel yderligere værdiforringelse sammenholdt med negativ indtjening kan fordre øgede nedskrivninger på landbruget.
- Gruppevise nedskrivninger er fortsat behæftet med en vis usikkerhed, da sparekassen kun har et begrænset historisk datagrundlag som udgangspunkt for beregningerne og det har således været nødvendigt at supplere modellens beregninger med ledelsesmæssige skøn.
- Sparekassen arbejder løbende med forbedring af metoder og datagrundlag for indregning og måling af udlån og andre tilgodehavender, og vurderer, at usikkerheden er på et niveau, der er af uvæsentlig betydning for årsrapporten.
- Noterede værdipapirer der ligger til sikkerhed for eksponeringer indgår ved nedskrivningstest i betalingsrækken til børskurs, men der kan være usikkerhed i det omfang, der er tale om markeder med lav omsætning.
- Unoterede værdipapirer medgår til værdien ud fra de udmeldte dagsværdikurser fra Lokale Pengeinstitutter. Der er en usikkerhed ved den anvendte værdiansættelse, idet der ikke er et velfungerende marked for unoterede værdipapirer.

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN OG BALANCEN

	2017 tkr.	2016 tkr.	Note
Renteindtægter			4
Udlån og andre tilgodehavender	24.007	24.204	
Obligationer	2.295	2.171	
Øvrige renteindtægter	59	2	
Renteindtægter i alt	26.361	26.377	
Renteudgifter			5
Kreditinstitutter og centralbanker	65	130	
Indlån og anden gæld	566	947	
Efterstillede kapitalindskud	750	2.288	
Renteudgifter i alt	1.381	3.365	
Gebyrer og provisionsindtægter			6
Værdipapirhandel og depoter	1.341	1.310	
Betalingsformidling	2.509	2.252	
Lånesagsgebyrer	2.267	2.454	
Garantiprovision	570	524	
Øvrige gebyrer og provisioner	2.911	2.763	
Gebyrer og provisionsindtægter i alt	9.598	9.303	
Kursreguleringer			7
Obligationer	-557	548	
Aktier mv.	206	695	
Valuta	102	106	
Kursreguleringer i alt	-249	1.349	

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN OG BALANCEN

	2017	2016	Note
	tkr.	tkr.	
Udgifter til personale og administration			8
Personaleudgifter:			
Lønninger (her er alene tale om faste lønde)le)	10.230	9.907	
Pensioner	1.105	1.077	
Lønsumsafgift mv.	1.534	1.422	
I alt	12.869	12.406	
Øvrige administrationsomkostninger	10.420	9.572	
Udgifter til personale og administration i alt	23.289	21.978	
Heraf lønninger og vederlag til bestyrelse og direktion:			
Direktion - løn incl. pension (her er alene tale om faste lønde)le) ...	1.356	1.335	
Antal direktionsmedlemmer	1	1	
Bestyrelsesformand (fast vederlag)	50	50	
Næstformand for bestyrelsen (fast vederlag)	38	38	
Formand for revisionsudvalget (fast vederlag)	38	38	
Øvrige bestyrelsesmedlemmer (fast vederlag)	125	125	
Antal bestyrelsesmedlemmer	8	8	
I alt	1.607	1.586	
Frøslev-Møllerup Sparekasse har ikke udover ovenstående løn og pensionsforhold, forpligtelser for nuværende og/eller forhenværende medlemmer af bestyrelse, direktion og særlige risikotagere.			
Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede	19,1	19,2	
Honorar til revisionsfirmaer:			
Lovpligtig revision af årsregnskabet	207	196	
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	35	35	
Andre ydelser	20	0	
Samlet honorar til de generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomheder, der udfører den lovpligtig revision	262	231	

Honorar for andre erklæringer vedrører primært erklæringer over for offentlige myndigheder. Honorarer for andre ydelser vedrører opgaver i forbindelse med Finanstilsynets inspektion mv.

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN OG BALANCEN

	2017 tkr.	2016 tkr.	Note
Nedskrivning på udlån og tilgodehavender i regnskabsåret			9
Individuelle nedskrivninger			
Nedskrivninger henholdsvis værdiregulering i årets løb	877	8.712	
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår ...	0	-487	
Årets nedskrivninger	877	8.225	
Gruppevise nedskrivninger			
Nedskrivninger henholdsvis værdiregulering i årets løb	0	266	
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår ...	-272	-64	
Årets nedskrivninger	-272	202	
Nedskrivninger, netto	605	8.427	
Endelig tabt (afskrevet) ikke tidligere individuelt nedskrevet	31	14	
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-62	-104	
Årets nedskrivning på udlån tilgodehavender mv.	574	8.337	
Skat			10
Aktuel skat	1.689	0	
Udskudt skat	330	490	
Efterregulering af tidligere års beregnet skat	21	0	
Skat af rente til garantkapital posteret direkte i egenkapitalen	242	226	
Skat af årets resultat	2.282	716	
Skatteafstemning			
Gældende skattesats	22,0	22,0	
Permanente afvigelser	0,7	0,8	
Effektiv skatteprocent	22,7	22,8	

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN OG BALANCEN

	2017 tkr.	2016 tkr.	Note
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker			11
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	6.180	2.351	
Tilgodehavender i alt	6.180	2.351	
Løbetidsfordeling efter restløbetid			
Anfordring	6.180	2.351	
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris			12
Udlån og tilgodehavender før nedskrivninger	379.792	367.577	
Nedskrivninger ultimo	40.291	42.424	
Udlån og tilgodehavender ultimo	339.501	325.153	
Løbetidsfordeling efter restløbetid			
Anfordring	6.777	9.054	
Til og med 3 måneder	28.548	20.811	
Over 3 måneder og til og med 1 år	95.895	95.401	
Over 1 år og til og med 5 år	140.364	146.299	
Over 5 år	67.917	53.588	
	339.501	325.153	
Delvis nedskrevne tilgodehavender			
Der er foretaget delvis nedskrivning på udlån og tilgodehavender som følge af indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.			
Individuelt vurderet udlån			
Værdiansættelse før nedskrivning	93.587	95.008	
Værdiansættelse efter nedskrivning	54.793	54.353	
Gruppevist vurderet udlån			
Værdiansættelse før nedskrivning	290.817	277.589	
Værdiansættelse efter nedskrivning	289.320	275.820	

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN OG BALANCEN

	2017 tkr.	2016 tkr.	Note
Værdipapirer			13
Obligationer til dagsværdi	281.121	295.433	
Aktier mv.	15.069	14.417	
Værdipapirer i alt	296.190	309.850	
Der kan klassificeres således			
Realkreditobligationer med handel for øje	281.121	295.433	
Unoterede aktier optaget til dagsværdi	15.069	14.417	
	296.190	309.850	
Ejendomme			14
Domicilejendomme			
Omvurderet værdi primo	8.353	8.487	
Tilgang	0	78	
Afskrivninger	-212	-212	
Omvurderet værdi ultimo	8.141	8.353	
Der har ikke været eksterne eksperter involveret i værdiansættelsen af domicilejendomme			
Øvrige materielle anlægsaktiver			15
Driftsmidler			
Kostpris primo	3.683	3.613	
Tilgang i årets løb	802	169	
Afgang anskaffelsessum	-376	-99	
Kostpris ultimo	4.109	3.683	
Ned- og afskrivninger primo	3.235	3.110	
Årets afskrivninger	243	224	
Tilbageførte afskrivninger	-376	-99	
Ned- og afskrivninger ultimo	3.102	3.235	
Bogført værdi ultimo	1.007	448	
Udskudte skatteaktiver			16
Aktiveret primo	405	895	
Årets bevægelser	-330	-490	
Aktiveret ultimo	75	405	
Der vedrører			
Materielle anlægsaktiver	75	130	
Skattemæssigt underskud	0	275	
	75	405	

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN OG BALANCEN

	2017 tkr.	2016 tkr.	Note
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker			17
Gæld til kreditinstitutter	13	7.857	
Gæld i alt	13	7.857	
Løbetidsfordeling efter restløbetid			
Anfordring	13	7.857	
Indlån og anden gæld			18
Anfordring	342.049	303.722	
Med opsigelsesvarsel	250.156	241.464	
Særlige indlånsformer	60.994	64.160	
Indlån og anden gæld i alt	653.199	609.346	
Løbetidsfordeling efter restløbetid			
Anfordring	379.011	331.051	
Til og med 3 måneder	3.809	3.558	
Over 3 måneder og til og med 1 år	225.614	226.938	
Over 1 år og til og med 5 år	11.358	13.440	
Over 5 år	33.407	34.359	
	653.199	609.346	
Efterstillede kapitalindskud			19
Supplerende kapital:			
Lån 1), DKK, 15.12.2021 (renter: 750 tkr. 2017 mod 2.353 tkr. 2016)	9.888	9.851	
Efterstillede kapitalindskud	9.888	9.851	
1) Forrentes indtil den 15. december 2026 med en variabel rente som fastsættes årligt, fastsat 15. december 2017 til 7,5 %, som den af Finansrådet offentliggjorte 3-måneders positive CIBOR-sats med tillæg af 7,5 % p.a., dog maksimalt 9,75 % p.a.			
Passiverede omkostninger ved optagelse af efterstillede kapitalindskud i årets løb	112	149	
Efterstillede kapitalindskud, der medregnes ved opgørelse af kapitalgrundlaget	10.000	10.000	

NOTER ØVRIGE OPLYSNINGER

Note
20

Finansielle risici

Sparekassens virksomhed medfører, at sparekassen er eksponeret overfor forskellige risikotyper: kreditrisici, markedsrisici, likviditetsrisici og operationel risici.

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af, at kunden helt eller delvis misligholder deres betalingsforpligtelser over for sparekassen.

Markedsrisikoen er risikoen for, at markedsværdien af sparekassens aktiver og forpligtelser ændres som følge af forandringer i markedsforholdene.

Likviditetsrisikoen er risikoen for, at sparekassens betalingsforpligtelser ikke kan honoreres under sparekassens likviditetsberedskab.

Den operationelle risiko er risikoen for, at der enten direkte eller indirekte opstår økonomiske tab som følge af fejl i interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne hændelser.

Det er sparekassens overordnede politik, at sparekassen kun påtager sig risici, som er i overensstemmelse med de forretningsmæssige principper, som sparekassen drives efter, og som sparekassen har de kompetencemæssige ressourcer til styring af.

Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som dagligt påvirker sparekassen. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udviklingen. Den daglige styring foretages af direktionen, der kan uddelegere denne til medarbejderne.

Kreditrisici

Det er sparekassens politik, at kreditgivning skal være baseret på indsigt i kundernes økonomiske forhold, og kundernes evne og vilje til at opfylde påtagne forpligtelser er styrende for sparekassens kreditgivning.

Sparekassens kreditrisiko er spredt på en lang række mindre eksponeringer. Det tilstræbes, at enkelteksponeringer kun kortvarigt overstiger 10 pct. af sparekassens kapitalgrundlag, for så vidt angår den ikke sikrede del af eksponeringen.

I forbindelse med kreditgivning tilstræbes, at sparekassen har den højest opnåelige sikkerhedsmæssige afdækning af risikoen på eksponeringen.

Ved kreditgivning til private er de vigtigste sikkerhedstyper:

- fast ejendom
- værdipapirer og
- biler

NOTER ØVRIGE OPLYSNINGER

Kreditrisici fortsat

Ved kreditgivning til erhvervskunder er de vigtigste sikkerhedstyper:

- fast ejendom
- værdipapirer
- driftsmidler
- varelagre og
- tilgodehavender

Markedsrisici

Det er sparekassens politik, at markedsrisiciene holdes på et lavt niveau. Sparekassens ledelse har for hver markedsrisikotype fastlagt konkrete risikorammer, som ikke må overskrides.

Sparekassens udlåns- og indlånsforretninger samt mellemværende med andre kreditinstitutter, er for hovedpartens vedkommende indgået på variabel rentebasis.

Sparekassen har meget begrænset valutarisiko, der primært består i kontantbeholdning af udenlandsk valuta.

Sparekassen er medejer af en række sektorvirksomheder som: Sparinvest Holding A/S, Let Pension, DLR Kredit A/S, PRAS A/S, BankInvest, Bokis, Swipp og BEC. Disse ejerandele kan sammenlignes med større pengeinstitutters egne afdelinger eller lignende, og anses derfor ikke som værende en del af sparekassens aktierisiko. Herudover har sparekassen kun en mindre portefølje af børsnoterede aktier.

Sparekassen ejer i videst muligt omfang de lokaler, hvorfra sparekassen driver virksomhed. Alene i begrænset omfang ønsker sparekassen at eje investeringsejendomme, der ikke anvendes til eget brug. Ejendomsporteføljen er således domicilejendomme.

Likviditetsrisici

Det er sparekassens mål, at udlån skal kunne finansieres af summen af indlån fra kunder og egenkapital.

Det tilstræbes endvidere, at sparekassen, såfremt der skulle opstå en likviditetskrise, vil kunne klare de lovpligtige likviditetskrav uden væsentlige træk på andre pengeinstitutters ubekræftede lines.

NOTER ØVRIGE OPLYSNINGER

Operationelle risici

Der foretages løbende rapportering til sparekassens ledelse af de tab og begivenheder, som vurderes at kunne henføres til operationelle risici. Med baggrund i denne rapportering og iagttagelser i øvrigt, foretages der en vurdering af, om forretningsgange m.v. kan justeres og forbedres med henblik på minimering af de operationelle risici.

It-forsyningen, der er det væsentligste område ved vurdering af operationelle risici, er outsourcet til BEC – Bankernes Edb Central, som sparekassen ejer sammen med en række andre pengeinstitutter. It-sikkerheden vurderes løbende, og der foretages løbende de nødvendige justeringer heraf.

	2017	2016	Note
	tkr.	tkr.	
Kreditrisici			21
Udlån og garantier			
Udlån før nedskrivninger	379.792	367.577	
Afgivne garantier	85.689	63.944	
Udlån og garantier i alt	465.481	431.521	
Branchefordeling	Procent	Procent	
Offentlige myndigheder	0	0	
Erhverv, herunder:			
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	15	16	
Industri og råstofindvinding	2	2	
Energiforsyning	1	1	
Bygge og anlæg	4	4	
Handel	6	7	
Transport, hoteller og restauranter	3	4	
Information og kommunikation	0	0	
Finansiering og forsikring	1	1	
Fast ejendom	6	3	
Øvrige erhverv	9	9	
Erhverv i alt	47	47	
Private	53	53	
I alt	100	100	

NOTER ØVRIGE OPLYSNINGER

	2017 tkr.	2016 tkr.	Note
Akkumulerede nedskrivninger			21
Individuelle nedskrivninger primo	40.655	33.197	
Årets nedskrivninger	1.471	8.712	
Tilbageførsel, tidligere nedskrevet	-593	-487	
Konstaterede tab, tidligere nedskrevet	-2.739	-767	
Individuelle nedskrivninger ultimo	38.794	40.655	
Gruppevise nedskrivninger primo	1.769	1.567	
Årets nedskrivninger	0	266	
Tilbageførsel, tidligere nedskrevet	-272	-64	
Gruppevise nedskrivninger ultimo	1.497	1.769	
Samlede nedskrivninger ultimo	40.291	42.424	
Årets nedskrivningsprocent	0,1	1,9	
Akkumuleret nedskrivningsprocent	8,7	9,8	
 Markedsrisici			 22
Valutarisici			
Mellemværende i fremmed valuta			
Aktiver i fremmed valuta	831	644	
Valutaposition	831	644	
Valutaposition i procent	0,9	0,8	
 Renterisici			
Beregnet renterisiko			
Renterisiko på værdipapirer	2.787	2.404	
Renterisiko i alt	2.787	2.404	
Renterisiko i procent af kernekapital	3,1	3,0	

NOTER ØVRIGE OPLYSNINGER

	2017	2016	Note
	tkr.	tkr.	
Eventualforpligtelser			23
Stillede garantier mv.			
Garantier			
Finansgarantier	19.863	10.491	
Tabsgarantier for realkreditudlån	43.158	37.020	
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	16.098	10.736	
Øvrige garantier	6.570	5.697	
I alt	85.689	63.944	

Andre eventualforpligtelser

Forpligtelse ved eventuel udtræden af dataselskab udgør i niveauet 10.500 tkr.

Afgivne sikkerheder mv.

Til sikkerhed for forpligtelser for samarbejdsaftale med Danske Andelskassers Bank samt trækingsret i forbindelse med clearing er deponeret obligationer til en samlet værdi af 28.421 tkr.

Herudover er der 1.200 tkr. i Danske Bank til sikkerhed for daglig VP-clearing.

Nærtstående parter

24

Bestemmende indflydelse

Ingen garantier har bestemmende indflydelse på Frøslev-Møllerup Sparekasse.

Øvrige nærtstående parter, som virksomheden har haft transaktioner med

Frøslev-Møllerup Sparekasses nærtstående parter med væsentlig indflydelse omfatter sparekassens bestyrelse og direktion samt disse personers relaterede familiemedlemmer.

NOTER ØVRIGE OPLYSNINGER

Note

25

Ledelseshverv

Direktør Frank Bertelsen

Bestyrelsesformand i:

- De Mindre Pengeinstitutters Dataformindling A.m.b.A

Formand Hans Bak

Bestyrelsesmedlem i:

- N&V Truck A/S, formand

Direktør i:

- Hans Chr. Bak Holding ApS

Næstformand Henrik Bruun

Bestyrelsesmedlem i:

- Bjergby Vandværk

Direktør i:

- Mosko Holding ApS
- HL Aqua Holding ApS
- Dansk Økomusling ApS
- Mytiline ApS

Lene Kjær Søndergaard

Bestyrelsesmedlem i:

- Midtmors Sports- og Fritidscenter A/S

Ingen øvrige direktions- og/eller bestyrelsesmedlemmer beklæder ledelseshverv i andre erhvervsdrivende virksomheder.

NOTER ØVRIGE OPLYSNINGER

Note

Ledelseshverv

25

Direktion og bestyrelse

Størrelse af lån, kautioner og garantier stillet for medlemmerne i sparekassen.

	2017	2016
	tkr.	tkr.
Direktion	600	378
Bestyrelse	5.645	5.345

Lån mv. til direktion og bestyrelse er givet på sparekassens normale markedsmæssige vilkår, med en rente i intervallet 3,40 % til 10,25 %.

NOTER HOVED- OG NØGLETAL

	2017	2016	2015	2014	2013
Resultatopgørelse					
Netto rente- og gebyrindtægter	34.480	32.430	30.895	30.110	28.911
Kursreguleringer	-249	1.349	-715	-991	927
Udgifter til personale og administration	23.289	21.978	21.142	19.463	18.364
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavende mv	574	8.337	4.934	9.058	5.460
Skat	2.282	716	422	-769	1.085
Årets resultat	7.769	2.426	2.200	-190	3.028
Balance					
Udlån og tilgodehavender	339.501	325.153	311.814	317.461	311.648
Egenkapital	97.503	86.719	73.659	70.995	70.126
Aktiver i alt	764.739	717.947	695.259	663.348	658.234
Nøgletal					
Kapitalprocent	23,7	23,0	20,7	21,6	21,9
Kernekapitalprocent	21,4	20,7	16,6	16,8	17,1
Egenkapitalforrentning før skat	10,9	3,9	3,6	-1,4	5,9
Egenkapitalforrentning efter skat	8,4	3,0	3,0	-0,3	4,4
Indtjening pr. omkostningskrone	1,4	1,1	1,1	1,0	1,2
Renterisiko	3,1	3,0	3,8	3,0	3,6
Valutaposition	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7
Valutarisiko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udlån i forhold til indlån	58,1	60,3	58,8	62,4	60,7
Udlån i forhold til egenkapital	3,5	3,7	4,2	4,5	4,4
Årets udlånsvækst	4,4	4,3	-1,8	1,9	1,1
Likviditetsoverdækning § 152.....	379,1	342,3	384,7	403,2	421,7
Likviditet opgjort efter LCR	827,9	684,6	565,8	-	-
Summen af store eksponeringer	10,2	21,9	22,1	12,3	10,3
Årets nedskrivningsprocent	0,1	1,9	1,2	2,4	1,5
Afkastningsgrad	1,0	0,3	0,3	0,0	0,5

NOTER KOMMENDE REGNSKABSREGLER

På tidspunktet for offentliggørelse af denne årsrapport er regnskabsstandarden IFRS 9, der erstatter standarden IAS 39, trådt i kraft med virkning for 1. januar 2018. Regnskabsstandarden IFRS 9 ændrer i væsentlig grad ved de gældende regler for klassifikation og måling af finansielle aktiver, regnskabsmæssige nedskrivninger og i nogen grad ved reglerne om regnskabsmæssig sikring.

De overordnede bestemmelser i IFRS 9 er tilsvarende indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse og suppleret af særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10, der udfylder de overordnede principper i IFRS 9.

Den ændrede danske regnskabsbekendtgørelse træder i kraft samtidig med IFRS 9 det vil sige for regnskabsperioder, der begynder 1. januar 2018.

IFRS 9-reglerne om finansielle instrumenter, der er indarbejdet, i den danske regnskabsbekendtgørelse, fastsætter følgende om klassifikation og måling samt nedskrivninger på finansielle aktiver.

IFRS 9-klassifikation og måling

Efter IFRS 9 foretages klassifikation og måling af finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen for de finansielle aktiver og de kontraktmæssige betalingsstrømme, som knytter sig til de finansielle aktiver.

Finansielle aktiver, som holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger, og hvor de kontraktlige betalinger udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til amortiseret kostpris.

Finansielle aktiver, som holdes i en blandet forretningsmodel, hvor nogle finansielle aktiver holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger, og andre finansielle aktiver sælges, og hvor de kontraktlige betalinger på de finansielle aktiver i den blandede forretningsmodel udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning som udgangspunkt til dagsværdi gennem anden totalindkomst. Imidlertid indgår de pågældende finansielle aktiver i et risikostyringssystem og en investeringsstrategi, der baserer sig på dagsværdier, og indgår på dette grundlag i sparekassens interne ledelsesrapportering. Sparekassen vurderer på den baggrund, at de finansielle aktiver ikke opfylder de kriterier for forretningsmodel, som knytter sig til målingskategorierne amortiseret kostpris og dagsværdi gennem anden totalindkomst. De pågældende finansielle aktiver måles i stedet til dagsværdi gennem resultatopgørelsen.

Finansielle aktiver, som ikke opfylder de ovennævnte kriterier for forretningsmodel, eller hvor de kontraktmæssige pengestrømme ikke udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til dagsværdi gennem resultatopgørelsen.

Anvendelsen af IFRS 9-målingskategorierne for finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen og på baggrund af karakteristika ved de kontraktmæssige betalingsstrømme forventes kun at føre til ubetydelige ændringer i målingsprincipper i forhold til målingsprincipperne anvendt i sparekassens 2017-årsrapport.

NOTER KOMMENDE REGNSKABSREGLER

IFRS 9 – nedskrivninger

Med IFRS 9 erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab ("incurred loss"-model), af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab ("expected loss"-model). Den nye forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet værdiforringet (stadie 3), nedskrives aktivet uændret med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, men renteindtægter indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Nedskrivningerne på kunder/faciliteter i stadie 1 og 2, bortset fra den svage del af stadie 2, foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning, mens nedskrivningerne for svage stadie 2-kunder/faciliteter og stadie 3-kunder/faciliteter foretages ved en manuel, individuel vurdering.

Den porteføljemæssige modelberegning foretages på baggrund af en PD-model ("Probability of Default"), der udvikles og vedligeholdes på sparekassens datacentral, suppleret med et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af LOPI. Det fremadskuende, makroøkonomiske modul genererer en række justeringsfaktorer, som multipliceres med datacentralens "rå" PD-værdier, som derved justeres i forhold til udgangspunktet.

For at imødegå en utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget og dermed pengeinstitutternes muligheder for at understøtte kreditgivning, har Europa-Kommissionen som et element i den reformpakke, som Kommissionen præsenterede den 23. oktober 2016 (risikoreduktionspakken, også benævnt CRR II/CRD V/BRRD II), foreslået en 5-årig overgangsordning således, at en negativ effekt af IFRS 9-nedskrivningsreglerne først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år. Overgangsordningen er nu besluttet og træder i kraft samtidig med IFRS 9, dvs. 1. januar 2018.

Det er frivilligt for pengeinstitutterne at anvende overgangsordningen, men pengeinstitutterne skal meddele Finanstilsynet deres beslutning samt offentliggøre beslutningen.

Sparekassen har besluttet at anvende overgangsordningen.

Sparekassen vurderer, at virkningen af IFRS 9 på kapitalgrundlaget vil være uvæsentlig ved reglernes ikrafttrædelse 1. januar 2018, mens virkningen på kapitalgrundlaget fremadrettet vil være afdæmpet negativ i takt med, at overgangsordningen udfases.

REPRÆSENTANTSKAB OG FILIALOPLYSNINGER

Repræsentantskab

Valg 2018	Marie Back, Østervang 61, Møllerup Mads Lund, Fruevænget 19, Nykøbing Mors Thyge Møller, Frydsbrønd 8, Frydsbrønd Kirsten Trans Pedersen, Fruergårdsvej 5, Fjallerslev Inge Karstensen, Thorupvej 11, Thorup Ejgil Pedersen, Øksendal 10, Frøslev Morten Spanggard, Rådhusstorvet 4B 1, Nykøbing Mors
Valg 2019	Henrik Bruun, Stenhøjvej 11, Tøving Gert O. Christensen, Staghøjvej 44, Møllerup Mogens Ø. Hansen, Harrevænget 6, Elsø Arne Kristensen, Elsøvej 153, Elsø Hans Christian Krog, Vestmorsvej 24, Frøslev Anne Mette N. Jensen, Strandvænget 54, Sejerslev Lene Kjær Søndergaard, Kr. Koldsvej 17, Ml. Jølby
Valg 2020	Poul B. Petersen, Rolstrupparken 34, Nykøbing Mors Ejvind Overgaard, Idrætsvej 5, Øster Assels Lars Horsager Riis, Nørrealle 27, Vils Ditte Bruslund A. Snedker, Kastanie Alle 50, Nykøbing Mors Annette Bull Ladefoged, Råghøj 46, Tæbring Allan Olsen, Gyiring Niensensvej 4, Nykøbing Mors Helle Feldborg Thøgersen, Karetmagervej 56, Tødsø
Valg 2021	Hans Bak, Fruevænget 18, Nykøbing Mors Arne S. Houmøller, Indmarken 10, Lødderup Palle Junker Larsen, Fjordkær 99A, Erslev Anne Juhl Lauritsen, Skrandrupvej 64, Sejerslev Ole Kr. Mikkelsen, Elsøvej 166, Frøslev Per Bech Rasmussen, Brogårdsvej 23, Ljørslev Svend Erik Villadsen, Smedebjergervej 105, Vejerslev
Filialer	Frøslev afdeling Frøslev Byvej 3, Frøslev 7900 Nykøbing Mors Tlf. 97 74 44 00 – fax 97 74 40 88